

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inserati petič vrsta Din 4.- Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesec v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

LORD EDEN V MOSKVI

Rusija predlaga sklenitev lokarnskega pakta za Daljni vzhod in enotno obrambno fronto proti Nemčiji

Moskva, 29. marca. r. Angleški minister lord Eden je včeraj dopoldne s svojim spremstvom prispel v Moskvo. Popoldne je bil pri Litvinovu sprejem, ki sta se ga udeležila tudi ruski poslanik v Londonu Majski in angleški poslanik v Moskvi lord Chielston. Včerajšnji sestanek Edena in Litvinova je bil namenjen proučitvi mednarodnega položaja v zvezi z izjavami, ki jih je po-

dal Hitler Simonu o Rusiji. Danes se bo razgovor udeležil tudi predsednik Sovjetov g. Stalin. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, je sprožila Rusija idejo lokarnskega pakta na Daljnem vzhodu, ki naj bi zajamčil ruske meje, Angleški pa omogočil uspešno posredovanje med Japonsko in Zedinjenimi državami in s tem ureditev vseh problemov Daljnega vzhoda.

Odgovoril mu je minister Eden. Dejal je med drugim, da upa, da bodo moskovski britansko-sovjetski razgovori šele začetek nove pomembne etape v razmerju med obema velikima državama. Eden je globoko prepričan, da se da sedanji dokaj resni položaj popraviti le z neposredno in iskreno izmenjavo misli med zastopniki velenil. Danes je naloga državnikov, je rekel g. Eden, da najdejo izhod iz sedanjih težav: to naj bo prva naloga za vse prizadete države, ki so pristale na načelo kolektivne varnosti.

Po večerji so priredili velik svečan sprejem na čast britanskim gostom. Sprejemu je prisostvoval ves moskovski diplomatski zbor. Opazili so tudi mnogo odličnih sovjetskih političnih osebnosti. Na sprejemu so bili tudi mnogi zastopniki domačih in tujih listov.

Vedno večje razočaranje zaradi Nemčije

Pariz, 29. marca. AA. Havas poroča iz Londona: Diskretnost, ki jo kaže sir John Simon o nesoglasjih med Nemčijo in Veliko Britanijo, parlamenta ni presenetila, ker britanski poslanci prav dobro razumejo položaj. Zelo so presenetili le gojijo, ki jih postavlja Nemčija za povratek v DN. Konservativci mislijo, da so tu pogoj neuporabljivi, in polagajo svoje nade v streško konferenco, da se utrdi zveze med tistimi državami, ki zastopajo sistem kolektivne varnosti. Liberalci ne skrivajo svojega razočaranja zaradi nemškega stališča.

Vtis v Londonu

London, 29. marca. AA. Listi prinašajo besedila zdravil, ki sta jih izrekli na sročnem banketu v Moskvi Litvinov in Eden. Med drugim posebno naglašajo, da je sovjetski komisar za zunanje zadeve toplo nazdravil kralju Juriju V. Listi prinašajo obširna poročila svojih posebnih poročevalcev, ki so jih nalašč za ta obisk poslali v Moskvo. »Daily Telegraph« pravi med drugim, da Sovjetska Rusija ne zahteva, da se Velika Britanija neposredno udeleži vzhodnega pakta, vendar pa upa, da bo Velika Britanija podpisala splošni sporazum vseh sil, ki so za današnji red v Evropi in na temelju, ki bi tudi Nemčiji dal možnost, da kadar hoče pristopi k temu sporazumu.

Litvinov:

Položaj je resen

London, 29. marca. AA. Reuter poroča iz Moskve: Pri svečanem sprejemu na čast britanskemu ministru Edenju je imel narodni komisar za zunanje zadeve Litvinov tale govor:

Od svetovne vojne pa do danes nismo poznali tolikšnega strahu za trajnost miru kakor sedanje dni. Velikanska večina držav si iskreno želi miru. Morda so neke izjeme, toda nevarnosti so jasno določene. Pri vsem tem ni moči točno napovedati, katera država ali katere države bodo prve izpostavljene nevarnosti, toda naivno bi bilo čakati, da nam izizvalci točno povedo, na katerem kraju se moramo zavarovati.

Na srečo je vsemu svetu jasno, da grozi Evropi vojna, zato tudi ves svet ve, da jo je moči preprečiti le z vzajemnim prizadevanjem vseh držav, po-

sebeno pa velesil.

Litvinov je svoj govor končal z nado, da se bo načrt kolektivnega miru, izdelan 3. februarja v Londonu, uresničil. Nato je Litvinov dvignil kozarec na zdravja kralja Jurija V. in britanskega naroda.

Litvinovu se je zahvalil minister Eden. Med drugim je dejal: Resni položaj, ki je zavladal v Evropi, se more popraviti le z iskreno izmenjavo misli in z osebnimi sestanki med zastopniki velikih narodov. V Stresi bomo imeli nova posvetovanja med zastopniki Francije, Italije in Velike Britanije. Naša naloga bo tam, da poiščemo pravičn in častno ureditev obstoječih težkoč, toda to se mora zgoditi na podlagi načela o kolektivni varnosti, v katero vsi zaupamo.

Lord Eden:

Iščimo izhoda

Moskva, 29. marca. AA. Sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov je priredil sročni svečano večerjo na čast britanskemu ministru Edenju. Med drugimi so bili na tej večerji britanski poslanci v Moskvi, sovjetski poslanik v Londonu in mnogo drugih uglednih sovjetskih osebnosti. V svoji zdravici je sovjetski komisar Litvinov dejal med drugim, da pomeni obisk britanskega čuvarja državnega pečata vsekakor pomemben dogodek v razvoju odnošajev med Veliko Britanijo in Sovjetsko Rusijo. Litvinov je rekel, da so gospodar-

ski in kulturni odnošaji med obema velikima državama že dolgo ugodno razvijajo in da se tudi politično razmerje med njima popravlja. Po besedah gosp. Litvinova je ta britanski obisk posebno velikega pomena v času, ko je treba resneje kakor kdajkoli doslej gledati, da ohranimo mir, to se pa da doseči le z združenim naporom in prizadevanjem vseh držav, v prvi vrsti pa velesil.

Litvinov je poudaril, da vidi v obisku ministra Edena zelo ugodno znamenje za to sodelovanje.

Francoska zbornica noče na počitnice

Pri glasovanju o velikonočnih parlamentarnih počitnicah je ostala vlada v manjšini

Pariz, 29. marca. AA. Sklenjeno je, da bosta poslanska zbornica in senat še nekaj časa zasedali. Prvotnemu predlogu, naj bi poslanska zbornica šla na počitnice do 28. maja, se je posebno ogorčeno uprl Franklin-Bouillon. V svojem govoru se je skliceval na resnost položaja, nastalega z nemškim sklepom 16. marca, in poudaril, da parlamentu še ni treba iti na velikonočne počitnice. Če zaradi ničesar drugega, je rekel Franklin-Bouillon, mora parlament ostati tle zato še nekaj časa zbran, ker bo glede na bližajoče se mednarodne sestanke prišlo vsaj še do ene zunanje politične diskusije pred prazniki. Razen tega bo vlada po sodbi Franklina-Bouillona vsekakor potrebovala še nekatere izredne kredite. Najmanj kar je je zaključil Franklin-Bouillon, je to, da mora francoski parlament predebatirati rezultate berlinskega sestanka.

Predsednik vlade Flandin je odgovoril, da je po njegovi sodbi popolnoma normal-

no, da gre poslanska zbornica že zdaj na velikonočne počitnice. Odlaganje teh počitnic bi utegnilo po sodbi g. Flandina pomeniti, da poslanska zbornica doslej ni storila svoje dolžnosti: to pa ne drži. Parlament je vse končal, opravil je mnogo važnih del vladi je pa do tega, da dobe poslanci in senatorji priliko priti med svoje volilce in povedati narodu, naj ostane miren in hladnokrvn.

Nato je poslanska zbornica s 362 glasovi zoper 239 glasov odklonila predlog o odhodu parlamenta na počitnice do 28. maja, nato pa s 300 glasovi proti 265 glasovom odklonila tudi drugi predlog o odhodu na počitnice do 21. maja. Vlada je tako ostala v manjšini, toda to glasovanje nima političnega pomena, ker vlada ne samo ni postavila vprašanja nezaupnice, temveč tudi že vnaprej izjavila, da o tej stvari prepušča poslanski zbornici, da se odloči po svoji prosti volji.

Načrti belgijske vlade

Velike gospodarske in finančne reforme — Obnova stikov z Rusijo

Bruselj, 29. marca. AA. Vlada je digitala besedilo svoje deklaracije, ki jo bo danes prečital v parlamentu van Zeeland. Iz poučenih krogov se doznava, da bo vlada izdala ukrepe, da oživi notranja tržišča, da zniža cene in zniža nekatere carine, da zniža delovni tednik na 40 ur in da na pobudo za sklicanje mednarodne konference, ki naj bi razpravljala o stabilizaciji denarja. Ni izključeno, da bo vlada razpustila parla-

ment za leto dni in obnovila diplomatske stike z Rusijo.

Bruselj, 29. marca. AA. Iz dobro poučenih krogov se doznava, da so načrti Zeelandove vlade v glavnem tile: razvrednotenje belge, določitev nove paritete nasproti funtu, poraba dobička, nastalega iz razvrednotenja zlate podlage, za ustanovitev narodnega kreditnega zavoda, ki bi bil pod nadzorstvom Narodne banke, za izvršitev programa ve-

likih javnih del v svrhu omiljenja nezaposlenosti. Naposled je na programu še ustanovitev fonda za izenačenje tečajev in nadzorstvo nad bankami po Narodni banki, ki bo vrnila nadzorstvo nad posojili.

Spori v nemški evangelijski cerkvi

Berlin, 29. marca. AA. DNB poroča iz Nürnberga, da so se tamkaj sročni vršila hkratu kar tri velika nacionalno socialistična zborovanja. Govoril je notranji minister dr. Frick in omenil uspehe, ki jih je vlada dosegla, odkar so pri nacionalni socialisti na oblast. Toda poleg tolažilnih pojavov, je dejal Frick, imajo v Nemčiji tudi precej neljubih stvari. Eden izmed teh neljubih pojavov je dr. Frickov spor v evangelijski cerkveni skupnosti. Dr. Frick misli, da bo na koncu koncev potrebna intervencija državne oblasti. Govornik ve, da je tudi v vrstah tako imenovane strogo verne fronte mnogo vrlih in zvestih nacionalnih socialistov, toda prav tako je dognano, da odpor te fronte zlorabljajo v politične svrhe mnogi temni opozicijski elementi, ki žele v kalnem ribariti. Vlada je v načelu sklenila ostati nevtralna v vsem tem notranjem sporu v evangelijski cerkvi, toda v takšnih okoliščinah ne ve, ali bo mogla do konca vztrajati v tej nevtralnosti.

V nadaljnjem poteku svojega govora je dr. Frick omenil pomembne rezultate letošnje akcije za zimsko pomoč. Nato je prešel na notranjo preureditev države. Rekel je, da ta preureditev še od daleč ni končana, toda da ima že čvrste temelje, ki jih nihče ne bo mogel vepodreti.

Govorec o obnovi vojaške obveznosti je dr. Frick med viharim odobravanjem dejal: Vsi želimo mir. Voditelj želi mir in narod ga želi. Toda zahtevamo enakopravnost, in sicer ne samo enakopravnost na papirju, ampak tudi v dejanju.

Dunajski opoldanski vremenska napoved za soboto: Po večini hladno, deževno, ponekod tudi v nižinah sneg.

Dr. Kramer pred predstavniki ljubljanskih volilcev

V navzočnosti zastopnikov vseh ljubljanskih krajevnih organizacij je g. dr. Kramer sinoči podal obračun svojega dela kot ljubljanski poslanec

V veliki dvorani Kazine se je vršil sinoči sestanek odborikov vseh krajevnih in sreske organizacije JNS za mesto Ljubljano. Sestanek je bil sklican na željo dosedanjega ljubljanskega poslanca ministra n. r. in senatorja g. dr. Kramerja, ki je želel, da ob poteku svojega poslanskega mandata poda nekak obračun o svojem delu in da pred vstopom v novo volilno borbo pojasni razvoj notranje političnih prilik in razne dogodke, ki so dovedli do sedanjega stanja. Sestanek naj bi bil nekako slovo dr. Kramerja od njegovih ljubljanskih sodelavcev in političnih prijateljev, toda pretvoril se je spontano v manifestacijo neomajne zvestobe zaslužnemu voditelju in izzvenel v odločen izraz brezpogojnega odobravanja njegove politike.

Po kratkem otvoritvenem govoru predsednika sreske organizacije JNS dr. Cepudra je povzel besedo minister g. dr. Kramer, ki ga je nabit polna dvorana pozdravila z viharim ploskanjem in ovacijami v dokaz neomajnega zaupanja, ki ga slej ko prej uživa v vsej ljubljanski napredni in nacionalni javnosti. Dr. Kramer je nato v skoro dveurnem govoru podrobno opisal razvoj političnih prilik od 6. januarja dalje pa vse do zadnjih dni. Največje obžalovanje pa je takoj v začetku zbudila njegova izjava, da ne misli več kandidirati za narodnega poslanca mesta Ljubljane, marveč da hoče vršiti svojo politično mislijo v drugem domu Narodnega predstavništva.

Podrobno je govornik orisal svoje delovanje kot član kr. vlade, kot organizator JNS in kot ljubljanski poslanec. Navedel je rezultate in uspehe svojega dela na političnem, gospodarskem, socialnem in kulturnem polju, a ni prikrival tudi vprašanj, v katerih uspeha ni bilo. Izbrpno se je bavil tudi s problemi, pred katere je bil postavljen jugoslovenski režim ob prehodu iz diktature v avtoritativno demokracijo ter je pojasnil svoje stališče napram njim in napram načinu njihovega reševanja. Rezimirajoč zaključno bilanco svojega in svojih tovarišev delovanja je dr. Kra-

mer ob burnem pritrdjevanju zborovalcev ugotovil, da se sme ta bilanca mirno označiti kot aktivno. Želel bi, da bi se enaka sodba mogla izreči o novih možeh, ki bodo prevzeli težke poslanske dolžnosti in katere bo, ako bodo čvrsto državi zastavljeno nacionalne misli ter gospodarskega in socialnega napredka, vsa naša narodna javnost z verno podporila. Govor dr. Kramerja je bil ponovno prekinjen z glasnim odobravanjem in pritrdjevanjem in zborovalci so po kratkem nagovoru g. dr. Staneta Rapeta z burnim odobravanjem in izrazi prisrčne simpatije soglasno sprejeli naslednjo resolucijo:

»Polnoštevilno zbrani odboriki sreske in vseh 17 okrajnih organizacij JNS za mesto Ljubljano izrekajo v svojem in v imenu preko 4000 organiziranih članov JNS v Ljubljani svoje iskreno priznanje in globoko zahvalo dosedanjemu poslancu ljubljanskega mesta, ministru n. r. in senatorju g. dr. Albertu Kramerju za vse požrtvovalno in nesebično delo, ki ga je vršil kot zastopnik mesta Ljubljane v Narodni skupščini.

Zavedamo se, da ima Ljubljana in z njo vse narod v dr. Kramerju politika širokih pogledov in velikih ciljev ter enega prvih pobornikov za vsedrjavne in splošne nacionalne interese. V njem so povezane najboljše tradicije nacionalne in napredne prošlosti z razširjenimi nalogami nove jugoslovenske sedanjosti in bodočnosti. Brezpogojno odobravamo politično taktiko g. dr. Kramerja, ki, nepopustljiva v načelih nacionalnih vprašanj, stremi za čim večjo koncentracijo pozitivnih in konstruktivnih sil med našim narodom v svrhu definitivne konsolidacije prilik v naši državi. V polni meri se solidariziramo z njegovimi naporu v preteklosti in mu bomo sledili brez pridržka tudi v bodočnosti v globokem prepričanju, da edino njegova linija odgovarja razpoloženju in volji celokupnega članstva JNS v Ljubljani, ki bo sicer kakor doslej vse svoje misli in napore posvetilo izvedbi programa blagopokojnega Viteškega kralja Uedinitelja.«

Zahteve naših gospodarskih krogov

Iz resolucij, sprejetih na konferenci trgovsko-industrijskih in obrtnih zbornic v Ljubljani

Ljubljana, 29. marca. V nedeljo in na praznik so zborovali v Ljubljani predstavniki naših trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornic pod predsedstvom predsednika novosadske zbornice g. Košte Miroslavjevića. Konferenci je prisostvoval tudi delegat trgovskega ministarstva dr. Avgust Pavletič ter več predstavnikov gospodarskih krogov iz Zagreba in Ljubljane. Soglasno so bile sprejete ob koncu resolucije, iz katerih posnemamo nekaj glavnih ugotovitev in zahtev naših gospodarskih krogov.

Konferenca je najprej ugotovila, da je gospodarska kriza težko zadela tudi našo državo. Konferenca naglašja, da igra organizacija prometa, zlasti pa naša tarfna politika važno vlogo med ukrepi vlade za podpiranje gospodarstva. Velik pomen pripisujejo naši gospodarski krogi znižanju potniške tarife zlasti za razvoj turizma. Gospodarske kroge zanima tudi napovedana revizija blagovne tarife in misel, da se uvede združena železniška tarifa Cela vrsta predmetov je zdaj preobremenjena in vsestranska revizija blagovnih tarif se nam vsiljuje kot nujen ukrep.

Konferenca je razpravljala tudi o davčnih in finančnih vprašanjih. Vlada ni samo uvidela, da je dosedaj fiskalna obremenitev narodnega gospodarstva svoj tišek, temveč je tudi poznala, da je treba javna bremena nemudoma znižati. Gospodarske zbornice zahtevajo, da se § 7 davčne novele z dne 18. februarja 1934 takoj ukine da se razbremenijo avtobusni promet nevdržanih finančnih bremen in da se glede plačevanja kvartalov za leto 1935 uvede enotno postopanje po davčnih oblasteh.

Glede samoupravnih financ je sprejela konferenca posebno resolucijo, ki v nji ugotavlja, da kažejo samoupravni proračuni po svoji višini in notranjem ustroju veliko raznočelnost. Poedine samouprave trošijo denarna sredstva povsem arbitrarno, zadolžujejo samouprave in razvijajo aktivnost daleč preko tega, kar bi bilo zmožno glede na naš gospodarski položaj.

Upravni stroški in ožjem pomenu besede predstavljajo neznamen del proračuna, dočim se drugo troši brez pravega sistema in kontrole. Da bi se mogli taki izdatki kriti, segajo samouprave neprestano po novih dajatvah in bremenih, katerih velik del že močno ovira aktivnost gospodarskega dela, otežuje ali celo onemogoča izvoz, podražuje produkcijo, povzbuje cene življenjskih potrebščin in obremenjuje pogonsko silo. Tako se ustvarja škodljiva hipertrofija obdavčenja, ker sedanji položaj ne pozna pravih mej. Zelo pogosto se dogaja, da se z dohodki iz rednih dajatev financirajo investicije. Samoupravne finance je treba končno sistemizirati in spraviti v pravi okvir.

Zato smatra konferenca, da je treba vse trošarinske tarife in takse pristojbine sistematično revidirati, strukturo teh tarif izenačiti in sistemizirati, da se izognemo hipertrofiji obdavčenja. Dajatve na izvoz je treba odpraviti, enako tudi vse samoupravne dajatve, ki kakorkoli zavirajo industrijsko proizvodnjo. Zbrati je treba gradivo in proučiti finančno stanje zadolženih in prezadolženih občin ter izdelati načrt njihove sanacije. Pri sestavljanju proračunov je treba zahtevati racionalno varčevanje in omejitve izdatkov, ki ne odgovarjajo težkim gospodarskim razmeram. Iz samoupravnih podjetij je treba odpraviti birokratizem in organizirati jih na temelju racionalizacije in komercializacije. Potrebna je najstrožja kontrola odmere in pobiranja samoupravnih dajatev. Pred odobritvijo proračunov, pravičnikov in uredb glede samoupravnih dejavov naj se vedno zasljišijo pristojne gospodarske zbornice. Investicijska dela naj se dovoljujejo samoupravam samo na podlagi finančnega načrta z dolgoletno amortizacijsko službo in nizko obrestno mero. Z novimi zakoni naj bi se smele nalagati nove dolžnosti in izdatki samoupravam samo pod pogojem, da se za nje zagotavljajo potrebne dotacije s krediti iz splošnega državnega proračuna.

